

Gyl Kraft AS
Fridtjof Nansens plass 6
0160 OSLO

Vår dato: 03.11.2015

Vår ref.: 201505380-3

Arkiv:

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Morten Henrik Kielland

Oversending av revisjonsrapport, Gyl Kraft AS, Tingvoll kommune

Vi viser til revisjon av Gyl Kraft AS og oversender revisjonsrapporten fra revisjonen som ble holdt 21.10.2015. Revisjonen var varslet i brev av 18.9.2015.

Ved revisjonen ble det funnet 4 avvik og gitt 4 anmerkninger. Revisjonsrapporten beskriver de avvik og anmerkninger som ble avdekket. Dokumentasjon på lukking av avvik skal sendes NVE innen oppgitte tidsfrister.

NVE varsler om at vi vil vurdere å treffe vedtak om retting dersom avvikene ikke er lukket innen de tidsfrister som er satt.

Frist for å uttale seg til revisjonsrapporten er satt til 18.11.2015. Vi oppfordrer særlig til at faktiske opplysninger som gjelder saken, blir korrigert eller supplert. Dersom uttalelsen ikke er kommet til NVE innen fristen, vil NVE legge til grunn de opplysninger som foreligger i saken.

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
avdelingsdirektør

Øyvind Leirset
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Revisjonsrapport

Kopi: Clemens Kraft AS v/Gunnar Kindsbækken

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Revisjonsrapport

Revidert enhet:	Gyl Kraft AS, organisasjonsnummer 989 776 878
Revisjonsdato:	21.10.2015
Sted:	Gyl kraftverk, Tingvoll
Medvirkende fra revidert enhet:	Gunnar Kindsbækken, daglig leder Edvin Bakken, VTA/AEB Jens Magne Gjøl, driftstilsynsvakt Einar Gjøl, driftstilsynsvakt
Revisorer fra NVE:	Revisjonsleder Morten H Kielland Medrevisor Trond G Blomlie
Seksjon	Seksjonssjef Øyvind Leirset, TBM

1 Innledning

1.1 Bakgrunn og formål med revisjonen

Miljøtilsynet består av en systemrevisjon og en anleggsinspeksjon. Etter § 7 i forskrift om internkontroll etter vassdragslovgivningen (FOR 2011-10-28 nr. 1058, IK-vassdrag) har NVE ansvar for å føre tilsyn med at forskriften oppfylles.

Formålet med en systemrevisjon er å kontrollere om foretaket oppfyller kravet om å etablere et internkontrollsystem for det enkelte vassdragsanlegg som sikrer at krav til naturmiljø og landskap blir ivaretatt på en tilfredsstillende måte i samsvar med vassdragslovgivning, forskrifter, konsesjonsvilkår, pålegg og godkjente detaljplaner.

Formålet med å foreta anleggsinspeksjoner er å kontrollere at anleggenes tilstand er i tråd med ovennevnte krav. For anlegg i driftsfasen, vektlegges landskaps- og miljømessige tiltak som f.eks. vegetasjonsetablering på berørte arealer, kontroll og informasjon vedrørende manøvreringsreglement og minstevannsføring. Forventet natur- og landskapsmessig standard er nærmere beskrevet i NVEs veileder nr. 2/2005 *Miljøtilsyn ved vassdragsanlegg*.

1.2 Revisjonsgrunnlag

I denne revisjonen var revisjonsgrunnlaget følgende:

- Lov av 24.november 2000 nr. 82 om vassdrag og grunnvann (Vannressursloven) § 54.
- Forskrift av 28.10.2011 (FOR 2011-10-29 nr. 1058) om internkontroll etter vassdragslovgivningen (IK-vassdrag) §§ 4, 5 og 6.
- Konsesjon for Gyl kraftverk av 5.9.2006.
- Godkjent detaljplan for miljø og landskap for Gyl kraftverk av 1.12.2006, 7.6.2007 og 19.11.2007.

- NVE pålegg, jf. *pålegg om dokumentasjon av minstevannføring* datert 11.9.2008 og *pålegg om opplysnings-skilt ved reguleringsmagasin og steder med minstevannføring* datert 5.6.2007.
- Mottatt dokumentasjon fra Gyl Kraft AS og mottatt dokumentasjon under revisjonen
- Følgende områder ved kraftverket ble kontrollert:
  - Dam/inntak, minstevannføring, skilt og sikring
  - Deler av rørgaten
  - Kraftstasjon

1.3 Tema for revisjonen

Formålet med revisjonen var å få dokumentert at virksomheten oppfyller krav nedfelt i vannressurslov, IK-vassdrag, konsesjon og relevante vedtak og pålegg.

Revisjonen omhandlet følgende hovedtema:

- IK-vassdrag generelt
- Kompetanse
- Rutiner for slipp og logging av minstevannføring og reguleringshøyder
- Revegetering
- Kartlegging av problemområder

1.4 Funn

4 avvik

4 anmerkinger

Avvik er: Brudd på krav i regelverk og tillatelser gitt i eller i medhold av energi- og vassdragslovgivningen og annen lovgivning NVE forvalter.

Anmerking er: påpekning av forhold med forbedringsmuligheter eller et forhold som bør vurderes nærmere av virksomheten, men som ikke er brudd på gitte krav.

1.5 Generelle kommentarer

Vi fikk en gjennomgang av vassdragsanlegget og anlegget virker svært velholdt. Intervjuene var konstruktive og åpne. Tilsynsvaktene for Gyl kraftverk virket engasjert og opptatt av at kraftverket skal driftes innenfor rammen av vassdragskonsesjonen. Organisasjonen er liten og anlegget relativt oversiktlig og det lokale tilsynet er svært godt kjent med anlegget og de etablerte driftsrutinene. Selv om anlegget er velfungerende manglet internkontrollsystemet på revisjonstidspunktet påkrevd skriftlighet for hvordan tilsyn skal utføres.

Anleggsinspeksjonen

Anlegget fremstår som ryddig. Revegetering av rørgaten har kommet svært godt i gang og hele rørgatetraséen er ut fra tiden siden istandsetting reetablert med tilnærmet naturlig vegetasjon.

Terrenginngrepene ved byggingen var begrenset og rørraséen er i dag svært lite synlig i landskapsbildet ut over den permanente anleggsvegen til inntaket.

Slipp av minstevannføring måles ved hjelp av en elektromagnetisk vannmåler koplet på et minstevannføringsrør som går fra inntaket og ut i elva. Kontinuerlige målerverdier vises på kontrollpanelet i kraftstasjonen og digitalt på en skjerm ved inntaket. Tilsynsvakten har i dag en instruks for ukentlig kontroll av minstevannføring ved avlesing av digitale verdier for minstevannføring i kraftstasjonen. I sjekklista inngår det en utvidet visuell fysisk kontroll på inntaket minimum en gang pr måned. Dette innebærer kontroll av at det er vannstrøm i minstevannføringsrøret i inntaksdammen, men det er ikke mulig å kalibrere om avlest digitale vannføring er riktig i forhold til kravet. Kvittering for utført kontroll føres manuelt i et eget skjema som oppbevares i kraftstasjonen.

Vannstands nivå i inntaket og beregnet vannføring lagres digitalt i kontrollsystemet i kraftverket. Kontroll av vannstands nivå i magasinet inngår pr. i dag ikke i sjekklista til tilsynsvaktene.

Området ved inntaket er godt skiltet, men noen av skiltene har ufullstendig informasjon. Skiltene er under revisjon og forslag til nye skilt sendes NVE for godkjenning før de settes i produksjon.

Kompetanse

Selskapet har planlagt tiltak for å forbedre den miljøfaglig kompetansen i organisasjonen jf. IK-vassdrag § 5.3. Det er gjennomført en kartlegging av kompetansen til tilsynsvaktene og det er på grunnlag av dette planlagt tiltak i kommende år for å øke nødvendig kompetanse. Innholdet i disse tiltakene er ikke klargjort enda, men vi anbefaler at dette tilpasses de miljøfaglige utfordringer og risiko som er kartlagt ved anlegget jf. IK- vassdrag § 5-6.

NVE vil understreke betydningen av at Gyl Kraft AS prioriterer arbeidet med å utvikle og vedlikeholde kompetanse innen miljø og landskap for anlegget sitt. Det forplikter å bygge og drifte et kraftverk. Ivaretagelse av miljøet og landskapet er viktige forutsetninger for vassdragskonsesjonene. Vi ser frem til å se resultatet av selskapets arbeid med å sikre god miljø- og landskapsfaglig kompetanse som igjen skal lede til stedstilpassede tilsynsrutiner (miljøoppfølgingsprogram).

Intern revisjoner

IK-vassdrag § 5-9 stiller krav til at selskapet skal fortas systematisk gjennomgang av internkontrollen for å sikre at denne fungerer som forutsatt. Det framgår av Gyl Kraft AS sitt kvalitetssystem at internkontrollsystemet skal oppdateres i januar hvert år. Det framgikk av intervjuene at dette er oppdatering av den skriftlige delen av internkontrollsystemet for kraftverket og omfatter ikke en kontroll av at det fungerer i praksis.

NVE vil understreke at for at dette forholdet skal være tilfredsstillende i forhold til kravet i forskriften må beskrivelsen av interne revisjoner sikre en fullstendig gjennomgang av *hele* internkontrollsystemet for kraftverket også innebære kontroll av at systemet fungerer.

2 Beskrivelse av avvik

Avvik 1	
Krav	<i>§ 5-4: Den ansvarlige skal beskrive organisasjonen, herunder hvordan det kvalifiserte personell er organisert med ansvar, oppgaver og myndighet</i>
Avviket	Eksisterende beskrivelse av oppgaver og ansvar hos ledelse, VTA og tilsynspersonell er ikke tilstrekkelig konkret for å ivareta miljøforhold og miljøfaglig standard.
Grunnlag	Av framlagt dokumentasjon framgår det ikke tilstrekkelig klart hvem som har konkret ansvar for stedlige kontroll (daglig og periodisk tilsyn) av miljøforhold ved anlegget og hvordan dette skal ivaretas og dokumenteres.
Hvordan lukke	Det bør lages en konkret oppgavebeskrivelse for tilsynspersonalet som omfatter alle miljøutfordringer driften av kraftverket medfører jf. § 5-6. Dette omfatter også en revisjon av innholdet i eksisterende sjekklister med tanke på om disse gir nødvendig dokumentasjon i forhold til om de ulike miljøutfordringene er ivaretatt i tilsynet.
Frist for lukking	15.3.2016

Avvik 2	
Krav	<i>§ 5-5: Den ansvarlige skal foreta og protokollere de målinger og registreringer som er nødvendige eller pålagt for å sikre at anlegg og tiltak drives i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av vassdragslovgivningen</i>
Avviket	Gyl Kraft AS kan ikke dokumentere tilfredsstillende skriftlig prosedyre for lagring og back-up av pålagte registreringer (vannstand og minstevannføring).
Grunnlag	Gyl Kraft AS foretar kontinuerlig logging og lagring av minstevannførings- og vannstandsdata fra magasinet. Det mangler imidlertid rutiner for systematisk sikring av elektroniske data i form av back-up.
Hvordan lukke	Det må utarbeides skriftlig rutiner for å sikre lagring av kontinuerlig data som dokumenterer slipp av minstevannføring og magasinmanøvrering i hht til konsesjon
Frist for lukking	15.3.2016

Avvik 3	
Krav	<i>§ 5-6: Den ansvarlige skal kartlegge farer og problemer med hensyn til miljø og sikkerhet og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og gjennomføre tiltak for å redusere risikoforholdene</i>
Avviket	Gyl Kraft AS har ikke en tilfredsstillende skriftlig kartlegging av problemer og farer knyttet til miljø og landskap.
Grunnlag	Det er gjennomført en kartlegging og risikovurdering for <i>sikkerhet</i> ved anlegget.

	Denne vurderingen omfatter ikke sentrale miljøforhold.
Hvordan lukke	Det skal gjennomføres en konkret og fullstendig risikovurdering av Gyl kraftverk som inkluderer sentrale miljøforhold. På grunnlag av dette skal det utarbeides tiltaksplaner og tilsynsrutiner for å redusere risiko.
Frist for lukking	15.3.2016

Avvik 4	
Krav	<i>§ 5-9: Den ansvarlige skal foreta systematisk gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt, for eksempel gjennom interne revisjoner.</i>
Avviket	Gyl Kraft AS har ikke skriftlige rutiner som sikrer kontroll av at internkontrollen fungerer som forutsatt
Grunnlag	Gyl Kraft AS har årlige rutiner for oppdatering av IK-systemet, men har ikke rutiner for å kontrollere at dette fungerer etter forutsetninger.
Hvordan lukke	Det må utarbeides skriftlige rutiner som beskriver valgt systematikk for å sikre en fullstendig gjennomgang av <i>hele</i> internkontrollsystemet for kraftverket. Dvs skriftlige rutiner som avklarer når slike revisjoner skal gjennomføres og hva de skal omfatte. Dette må også omfatte beskrivelse av interne kontroller som ved gitte intervaller sikrer at internkontrollsystemet fungerer i praksis.
Frist for lukking	15.3.2016

3 Beskrivelse av anmerkninger

Nr.	Beskrivelse av anmerking
1	<p>Aktuell bestemmelse:</p> <p><i>§ 5-1: Den ansvarlige skal sørge for at relevante lover, forskrifter og vedtak som gjelder egne anlegg og tiltak er tilgjengelig og ha kunnskap om de plikter som følger av disse</i></p> <p>Anmerking: Rapport fra magasinkontrollen 10.05.2012 finnes ikke blant kraftverkets styrende dokumenter.</p> <p>Anbefaling: Rapporten tas inn blant de styrende dokumenter og implementeres i IK-systemet. Rutiner for dokumenthåndtering bør konkretiseres.</p>
2	<p>Aktuell bestemmelse:</p> <p><i>§ 5-2: Den ansvarlige skal ha oversikt over anlegg som omfattes av § 3 herunder kart, tegninger og annen nødvendig dokumentasjon</i></p> <p>Anmerking: Kart over vassdragsanlegget mangler viktige miljømessige forhold som inngår i</p>

	<p>internkontrollsystemet ved kraftverket.</p> <p>Anbefaling: Oppdatering av kartet i henhold til NVEs faktablad nr. 1-2005 slik at dette omfatter hele vannkraftanleggets miljømessige avtrykk dvs. det som ansees som IK-systemets virkeområde. Kartet suppleres med inntegning av midlertidig arealbruk ved bygging, minstevannføring, reguleringsgrenser, rikmyrlokalitet og eventuelle miljømessig viktige forhold knytta til magasinet (for eksempel gytebekker, erosjon, etc).</p>
3	<p>Aktuell bestemmelse:</p> <p><i>§ 5-3: Den ansvarlige skal sørge for at personell har de kunnskaper og ferdigheter som er nødvendige for å sikre at anlegg og tiltak som omfattes av § 3 og driften av slike, oppfyller krav fastsatt i eller i medhold av vassdragslovgivningen, herunder ha en plan for hvordan faglig kompetanse skal etableres og utvikles</i></p> <p>Anmerkning: Periodisk tilsyn ved anlegget har begrenset kompetanse til å gjennomføre vurderinger knyttet til miljø og landskap.</p> <p>Anbefaling: Gyl Kraft AS bør utvikle egen eller engasjere ekstern miljøkompetanse for å kvalitetssikre eget tilsyn knytta til miljøutfordringer ved anlegget.</p>
4	<p>Aktuell bestemmelse:</p> <p><i>§ 5-8: Den ansvarlige skal utarbeide og gjennomføre rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge avvik</i></p> <p>Anmerkning: I internkontrollsystemet opereres det med flere typer avvik og ulike avvikshåndteringer. Det kan følgelig bli vanskelig for tilsynspersonalet å beskrive og kategorisere avviket.</p> <p>Anbefaling: Definisjon av avvik og rutiner for håndtering av avvik må konkretiseres bedre</p>